

METODELE MODERNE DE PREDARE A OBIECTELOR MUZICALE TEORETICE

MODERN METHODS OF TEACHING MUSICAL THEORETICAL SUBJECTS

PAVEL GAMURARI¹,

lector universitar, doctorand,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

CZU 781:372.8:004

Articolul este dedicat problemelor predării obiectelor muzicale teoretice cu folosirea tehnologiilor moderne. Este tratată problema modificărilor specifice cauzate de utilizarea computerului în sfera generală și educația muzicală profesională. Sunt abordate câteva componente de bază ale noilor medii creative educaționale și anume – tehnologiile muzicale pe calculator. Este descris sistemul metodologic, folosind tehnologiile muzicale în toate domeniile educației muzicale. Nevoia de a dezvolta mijloacele tehnologice moderne, astfel încât să transforme formele și metodele pentru acumularea și transmiterea cunoștințelor despre muzică și muzicologie, este accentuată în contextul sarcinii generale pentru unificarea diferitelor abordări ale problemei într-un întreg.

Cuvinte-cheie: tehnologii computerizate, spațiu digital, internet, programe muzicale, bibliotecă digitală

The article is dedicated to the problems of teaching theoretical musical subjects with the use of modern technologies. The author considers the problem of the specific changes caused by the use of the computer in the general sphere and professional music education. He examines several basic components of the new creative educational environments, namely the computer music technologies. In the article, there is a description of the methodological system that uses music technologies in all fields of music education. The need to develop modern technological means so as to transform the forms and methods for the acquisition and transmission of the knowledge of music and musicology is emphasized in the context of the general task of unifying the different approaches to the problem as a whole.

Keywords: computer technologies, digital space, internet, musical programs, digital library

Introducere

Problema identificată este direct legată de educația generală, în care fiecare persoană este implicată pentru o perioadă lungă de viață. Aceasta conține mai multe aspecte, cum ar fi: experiența istorică, resursele materiale disponibile, atitudinile psihologice și pedagogice (crearea condițiilor pentru satisfacerea nevoilor indicate), cele mai recente cercetări în domeniul teoriei muzicii (în special, în dezvoltarea notării muzicale și instrumentului muzical) etc.

¹ paulgamurari86@gmail.com

Odată cu dezvoltarea tehnologiei informaționale în muzică, în particular, și arta modernă, în general, educația muzicală ocupă un loc semnificativ în aspectele tehnologice ale ideilor despre instrumentele muzicale (sintetizatoare de tastatură); fără anumite cunoștințe aceste aspecte nu pot fi înțelese corect de interpret. Împreună cu evoluția formelor electronice de predare la distanță există o oportunitate reală de a trece la o nouă paradigmă educațională axată pe o direcție orientată către personalitate în predarea muzicii, bazată pe cele mai bune tradiții seculare vechi ale pedagogiei muzicale și pe cele mai bune exemple din muzica clasică și modernă.

Alături de formele muzicale tradiționale spre care este orientată educația muzicală, din ce în ce mai mult este implicată și tehnologia muzicală digitală, cu o gamă largă de capacități. Un computer devine indispensabil în activitățile unui compozitor, aranjator muzical, designer, editor muzical și tot mai des este folosit în predare. Datele tehnologice deschid noi oportunități de experimentare creativă, extinderea orizonturilor muzicale etc.

Una dintre modalitățile de soluționare a acestei probleme constă în căutarea noilor tehnologii pedagogice care să optimizeze procesul educațional, extrem de artistice și de înaltă tehnologie, relevante pentru condițiile moderne. Nevoia de a îmbunătăți tehnologia predării disciplinelor muzicale teoretice duce la crearea programelor de muzică care ar permite utilizarea flexibilă și versatilă a instrumentelor pedagogice tradiționale muzicale și capacității uriașe ale calculatorului. „Computerizarea” muzicii poate fi o motivație suplimentară pentru studierea obiectelor de către studentul modern. Aceasta nu se referă la înlocuirea completă a profesorului cu un computer, ci la crearea de programe computerizate adecvate procesului educațional. Este necesară crearea pachetelor software în care tehnologia computerizată va îndeplini funcțiile de susținere și organizare. În acest sens, există o problemă a revizuirii conținutului programelor de studii, pentru a crește prestigiul educației muzicale ca una din componentele educației personalității studentului, a optimizării procesului de studiere în grup [1].

Istoria dezvoltării tehnologiei informaționale

Primele computere nu au fost proiectate pentru acest lucru; designerii trebuiau să lucreze, dar fără muzicieni nu ar fi făcut nimic. Acum, această tehnică este, s-ar putea spune, gata să inverseze complet gândirea muzicală. Iar pentru o perioadă foarte scurtă în aspectul istoric (abia în august 1981, IBM a început să producă primele computere personale din lume), această tehnologie a reunit multe milioane de oameni; interesul pentru posibilitățile ei muzicale a devenit cu adevărat colosal. Apelul la tehnologia informației, acustica muzicală în legăturile lor actuale cu muzica pune în atenția cercetătorilor multe probleme complexe. Cu siguranță, cea mai importantă dintre ele este problema corelării gândirii artistice (muzicale) și a științelor naturale sau problema raportului dintre percepția emoțională figurativă a muzicii și exactitatea, obiectivitatea metodelor cunoașterii sale. Cu toate acestea, criteriile obiective permit să se obțină cunoștințe numai despre manifestările externe, materiale ale artei. Pentru reprezentanții științelor exacte, esența spirituală a artei, care stă la baza cunoașterii estetice a muzicii, va rămâne ascunsă (dacă nu pentru totdeauna, atunci pentru multă vreme). În orice caz, tehnologia informației, acustica muzicală nu oferă cercetătorilor astfel de oportunități. Prin urmare, oamenii de știință se confruntă cu provocarea deplină de a crea o metodă de cunoaștere a esenței spirituale a artei. O diferență semnificativă între un utilizator modern de echipamente tehnice de sunet muzical și computer și activitățile unui muzician-interpret universitar este o nouă abordare a procesului creativ, deoarece pentru a crea o imagine sonoră a unui anumit instrument el are nevoie de cunoștințe precise, mai degrabă decât intuitive, despre utilizarea unei anumite tehnici în muzică, deoarece muzica în tehnologia computerului este programată [2].

Implementarea tehnologiilor moderne în procesul de studii

Prestigiul și calitatea educației muzicale – a cărei conținut s-a schimbat semnificativ datorită computerului, tehnologia a devenit mai înaltă și mai intensivă, personalizabilă și flexibilă pentru orice sarcini specifice – crește de multe ori. Apariția și dezvoltarea tehnologiilor informaționale în domeniul muzical a manifestat un interes sporit pentru muzicieni și ascultători față de sunetele neobișnuite, a noilor timbre, precum și dorința de a ușura cumva munca neobișnuit de complexă a compozitorului și interpretului, plus apariția capacității de a utiliza noile tehnologii informaționale pentru a determina utilizarea computerelor

în procesul de compunere a muzicii. O lecție de muzică modernă este o lecție în care sunt utilizate tehnologiile pedagogice moderne, tehnologiile computerizate, sunt folosite instrumente muzicale electronice. O lecție de muzică se caracterizează prin crearea unei atmosfere creative, deoarece conținutul lecțiilor muzicale este alcătuit din emoții și din experiența lor subiectivă. Un astfel de conținut specific determină alegerea unei varietăți de tehnici, tipuri de lucrări și instrumente multimedia noi. Aproape fiecare profesor de muzică dintr-o școală specială de muzică sau generală deține tehnologia muzicală bazată pe computer. Desigur, profesorul își va putea conduce subiectul într-un mod interesant și nu-i va fi dificil să compună o melodie, să facă aranjamente complete, să formeze un concert viu și să-l înregistreze pe un disc digital de înaltă calitate. Astăzi, institutele, universitățile, școlile liceale, școlile, colegiile, școlile tehnice și chiar grădinițele sunt dotate cu cea mai nouă tehnologie computerizată. În unele universități din Europa tehnologiile electronice legate de creativitatea muzicală sunt studiate ca subiect al curriculumului. În astfel de instituții de învățământ, pe baza sistemelor informatice, sunt elaborate „dicționare” sonore, compozițiile muzicale sunt create folosind efecte speciale de lumină și culoare, filmări și pantomime de actor.

Utilizarea tehnologiilor moderne în educația muzicală este, încă, problematică. Acest proces se caracterizează prin numeroase contradicții, dintre care principalele sunt:

- diferența conceptuală dintre inovații în domeniile pedagogiei generale, axate pe utilizarea pe scară largă a noilor tehnologii educaționale informaționale și tradițiile pedagogiei muzicale;
- neconcordanța între programele de studii: programe de învățământ secundar, școli de muzică, universități de muzică, studiouri muzicale etc.

Experiența existentă de utilizare și perspectivele dezvoltării tehnologiilor moderne în educația muzicală generală și profesională necesită dezvoltarea metodelor și formelor de pregătire adecvată, prin urmare – căutare de educație productivă și sisteme bazate pe oportunități. Tendințele de dezvoltare observate în domeniul tehnologiei computerizate a educației muzicale generală și profesională, posibilitățile de aplicare a acestora, cererea ei, diverse domenii de aplicare ne permit să vorbim despre apariția unui nou fenomen educațional – un nou mediu de creație educativă. Principalele componente ale acestuia sunt:

- factorul socio-cultural al dezvoltării intelectuale și emoționale a individului. Considerând calculatorul ca un nou instrument de învățare, îl definim ca fiind un instrument profesional în domeniul educației muzicale și creativității;
- computerul, ca element principal al bazei hardware și instrumentale a noului învățământ, mediul creativ și software pentru un complex educațional digital;
- sistemul metodologic și baza sa metodologică, care permite utilizarea adecvată a tehnologiilor moderne în toate etapele și în toate direcțiile procesului educațional muzical, aspecte psihologice și pedagogice ale aplicării lor.

Printre numeroasele programe muzicale axate pe diferite tipuri de activități, primul loc în ceea ce privește cantitatea, varietatea și popularitatea în rândul muzicienilor profesioniști (și, mai recent, în rândul amatorilor) este ocupat de programele de creativitate muzicală: crearea și aranjarea lucrărilor. De fapt, programele educaționale nu constituie decât o mică parte. La dezvoltarea sistemelor educaționale de muzică pe calculator sarcinile de bază sunt:

- tehnologia computerului ca mijloc de monitorizare a calității educației muzicale (sistem automatizat de testare a calității pe baza standardelor de stat, standarde universitare suplimentare, sisteme de calcul și analiză, indicatori de calitate, sisteme de evaluare a studenților și alte sisteme);
- sprijinirea procesului educațional, folosind tehnologia computerului ca instrument de pregătire în domeniul muzical-teoretic (simulatoare de exersare, programe etc.);
- suport pentru muzica educativă, activități prin crearea de locuri de muncă automatizate;
- susținerea activității muzicale de cercetare prin organizarea interacțiunii informaționale cu mediul științific extern;
- dezvoltarea tehnologiilor informaționale promițătoare sub formă de sisteme de învățare la distanță (lecții online, tutorate muzicale etc.).

Softurile muzicale includ mai multe module care corespund următoarelor domenii din procesul educațional:

- obținerea de cunoștințe teoretice: studenții și elevii învață modele și reguli de construcție a programelor muzicale (teorii despre muzică, sarcini de testare pentru determinarea notelor, acordurilor etc.);
- abilități de interpretare a instrumentelor: software de masterizare a unui instrument muzical la un anumit nivel (chitara, pianul, etc.), învățând câteva piese specifice de diferite stiluri;
- dezvoltarea auzului: elaborarea programului care ar permite să vă antrenați în determinarea notelor, intervalelor, modurilor etc. și exerciții cu fixarea grafică a tonului pentru a controla intonația vocală;
- accesul la literatura muzicală: ghiduri ilustrate care conțin fișiere sonore ale lucrărilor muzicale, biografii ale compozitorilor și muzicienilor respectivi, test bazat pe acest material;
- dezvoltarea abilităților creative: programe pentru dezvoltarea capacităților în domeniul compoziției și aranjamentelor.

În ceea ce privește funcțiile practice, se disting următoarele sisteme de învățare a muzicii pe calculator:

- sisteme de informații, unde computerul acționează doar ca sursă de informații;
- sisteme formative, în care computerul are ca scop formarea acțiunilor automate ale studentului și/sau elevului;
- sisteme de dezvoltare care urmăresc perfecționarea măiestriei studentului [3].

Programele de educație muzicală pot fi folosite la toate nivelurile sistemului de educație muzicală. Sunt folosite cu succes în educația profesională a muzicii pentru formare și perfecționare avansată; utilizarea lor asigură naturalețea procesului de învățare, reduce durata acestuia. Multimedia nu exclude formele tradiționale de educație bazate pe comunicare directă creativă, dar creează noi factori pozitivi în învățare, în special, o creștere semnificativă a proporției și eficienței de lucru independent al studenților. O trecere treptată la diverse sisteme alternative (în 3 etape: școală-colegiu-universitate) va permite depășirea dublării informațiilor despre subiect, optimizarea tehnicilor de predare, reducerea timpului de pregătire. Poziția profesorului, care devine un purtător al noilor gândiri pedagogice și al principiilor pedagogiei cooperării, este de a proiecta și reprojecta (în funcție de nevoile procesului educațional) activitățile sale. Dezvoltarea intensivă a teoriilor instrumentelor tehnologice de informare oferă diverse oportunități didactice, a căror eficiență depinde în mare măsură de nivelul de dezvoltare, validitate didactică și suport metodologic „tehnologic”.

Rolul internetului în procesul de predare

Astăzi există o altă direcție importantă și relevantă în predarea muzicii – utilizarea tehnologiei Internet. Atunci când se utilizează tehnologiile Internet, prezentarea materialului este determinată, în principal, de tipul specific de activitate, conținutul cursului și rolul profesorului. De exemplu: însoțirea de exemple muzicale și exemple audio; utilizarea de materiale suplimentare (articole, publicații de instruire publicate pe internet etc.); utilizarea resurselor bibliotecilor muzicale și a antologiilor muzicale de pe Internet; sarcină pe subiect sub formă de test, analiză a lucrărilor, lucrare abstractă; forumuri (seminarii) organizate pe subiecte date de profesor [4]. Dezvoltarea și punerea în aplicare a acestor resurse informaționale, inclusiv a resurselor de internet în procesul educațional, extinde semnificativ limitele instruirii, o fac mai eficientă și mai diversă. Acest lucru este la fel de posibil atât pentru studiile cu normă întreagă, cât și pentru cele cu timp parțial. Tehnologia informației este o componentă integrală a procesului de învățare a muzicii și a subiectelor conexe. Capacitățile tehnologiei informației pot îmbunătăți eficacitatea disciplinelor de formare și muzică. Dezvoltarea tehnologiei computerizate în muzică este promițătoare, relevantă și necesară în mod obiectiv.

Concluzii

Educația muzicală modernă a arătat un interes din ce în ce mai mare pentru tehnologia computerului. Informatica muzicală, folosind instrumente informatice pentru a dezvolta cunoștințele, abilitățile necesare, este practică pe scară largă în educația muzicală din țările occidentale. Concentrația ei este pusă, în principal, pe subiecte din ciclurile muzical-teoretice și istorice, precum și soluția unor probleme educaționale legate de activitățile de interpretare și compunere. Acestea includ: învățarea asistată de computer, învățarea distractivă, tehnologia multimedia interactivă, internetul. Programele de calculator sunt, de asemenea, utilizate în predarea cântării instrumentelor, în dezvoltarea auzului muzical, în efectuarea și ascultarea de lucrări muzicale, în selectarea melodiilor, în aranjarea, improvizarea, tastarea și

editarea de note muzicale. Programele de calculator vă permit să determinați gama instrumentului, fluența artistului în pasaje, execuția loviturilor și a nuanțelor dinamice, articularea etc. În plus, computerul vă permite să învățați jocuri cu „orchestra”. De asemenea, el poate acționa ca un „simulator” în dirijare (folosind echipament de televiziune). Programele de calculator vă permit să efectuați o analiză muzical-auditivă a melodiilor (temelor) lucrărilor pe parcursul istoriei muzicii. Pentru multe discipline muzicale calculatorul pare a fi o sursă valoroasă de informații bibliografice și enciclopedice.

Referințe bibliografice

1. ГОРБУНОВА, И.Б. Музыкально-компьютерные технологии в образовании педагога-музыканта. В: *Современное музыкальное образование – 2014*: материалы междунар. науч.-практ. конф. / под общ. ред. И.Б. Горбуновой. СПб., 2014, с. 32-38.
2. РАГС, Ю.Н. *Акустические знания в системе музыкального образования: очерки*. Рязань: Литера М, 2010, с. 336.
3. DANIEL L. KOHUT. *Musical Performance: Learning Theory and Pedagogy*. Illinois: Stipes Pub Ilc, 1992. ISBN 978-0875634159.
4. УЛЬЯНИЧ, В.С. *Компьютерная музыка и освоение новой художественно-выразительной среды в музыкальном искусстве*: автореф. дис. канд. иск. М., 1997, с. 24.

1 dashinn777@yahoo.com